

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 30¹ STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-1877 DERINIMO PAŽYMA**

Institucija, rašto data ir Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai
Jonavos rajono savivaldybės administracija, 2018-0906, Nr. 6B-22- 3248	<p>1. Atliekų turėtojų santykiai, susiję su komunalinių atliekų tvarkymu yra reguliuojami atsižvelgiant į proporcingumo principą, kuomet taikomos administracinės priemonės negali būti drastiškesnės ir griežtesnės, nei būtina norimam tikslui pasiekti. Nutarimo projektas, kuriuo siekiama nustatyti kitokį santykių reguliavimo metodą tarp bendrijos atliekų turėtojų ir bendrijos (juridinio asmens), užkerta kelią tinkamam šio principo bei savarankiškos savivaldybių funkcijos įgyvendinimui. Jonavos rajono savivaldybės teritorijoje yra 44 sodininkų bendrijos, tai bene daugiausiai sodininkų bendrijų turinti savivaldybė. Viso sodininkų bendrijose teisškai neįregistruota apie 50 proc. nekilnojamojo turto objektų.</p> <p>Išvartinus naują Atliekų tvarkymo įstatymo 30¹ straipsnio 1 dalies reglamentavimą, atliekų tvarkytojas privalės sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo sutartis individualiai su kiekvienu sodininkų bendrijoje esančiu NT objekto savininku, tačiau pabrėžiame, kad didžiosios dalies savininkų nebus įmanoma identifikuoti, nes nekilnojamojo turto registre jų turtas nėra įregistruotas, nuolatinė jų gyvenamoji vieta nėra sodininkų bendrijoje, nors NT objektu naudojasi, jame lankosi, komunalines atliekas generuoja, taip pat naudojasi ir kolektyviniais komunalinių atliekų surinkimo konteneriais.</p> <p>Manome, kad priimant Nutarimo projektą, privalu įvertinti ir pasverti, ar atliekų turėtojams išaugusi kaina netaps dar vieno neproporcingai taikomo mokesčio našta, kurios būtų galima išvengti racionaliai apsvačius ir priimant atitinkamus sprendimus.</p>	<p>Neatsižvelgta. Nutarimo projekte teisė savivaldybei sudaryti sutartį (tuo atveju kai savivaldybės teritorijoje nenumatyta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą) su sodininkų bendrijomis išlieka, tik bendrija turėtų pateikti savivaldybei ar komunalinių atliekų tvarkymo administratoriui savininkų raštu iformintą susitarimą, todėl savivaldybėms Vietos savivaldos įstatyme numatytų savivaldybių savarankiškų funkcijų įgyvendinimas yra ir toliau užtikrinamas.</p> <p>Pažymėtina, kad vadovaujantis Sodininkų bendrijų įstatymu, sodininkų bendrija veikia vadovaudamasi savo narių solidarumo, lygiateisiškumo, demokratiškumo ir tarpusavio susitarimo bei pagalbos principais. Sprendimai susiję su disponavimo bendrijos turtu ir lėšomis tvarką, pajamų paskirstymo klausimais priima sodininkų bendrijos narių susirinkimas.</p> <p>Pažymėtina, kad Nutarimo projektas patikslintas atsižvelgus į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. rugsėjo 13 d. raštą Nr. (1.6E)2T-673 pateiktas pastabas dėl atstovavimo santykių atsiradimo.</p>
	<p>2. Sodininkų bendrija yra juridinis asmuo, įgyvendinantis sodininkų bendrąsias teises ir pareigas, susijusias su mėgėjų sodo teritorijos ir joje esančių bendrojo</p>	<p>Neatsižvelgta. Žiūrėti pirmą pastabą.</p>

<p>naudojimo objektų valdymu, priežiūra ir naudojimui. (LR sodininkų bendrijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalis). Sodo teritoriją sudaro sodininkų ir kitų asmenų, įsigijusių mėgėjų sodo teritorijoje sodo sklypą, naudojama nuosavybės ar kitomis teisėmis valdomų sklypų ir bendrojo naudojimo žemė, kuri teisės aktais buvo skirta mėgėjų sodininkystei plėtoti arba priskirta pagal vėliau patikslintą žemės valdos projektą ar teritorijų planavimo dokumentą (Įstatymo 6 straipsnio 1 dalis). Įstatyme aiškiai įtvirtinta, kad kiekvieno savininko, sodininkų bendrijoje įsigijusio sodo sklypą, žemės sklypas yra priskiriamas mėgėjų sodo teritorijai. Atkreiptinas dėmesys, kad tokios teritorijos veiklai vadovauja ir atstovauja bendrijos narių susirinkimas, bendrijos pirmininkas ar bendrijos valdyba. Taigi tiek daugiabučių namų ir garažų bendrijos, tiek sodininkų bendrijos yra vienodą statusą turintys juridiniai asmenys, kurie yra atsakingi už lėšų rinkimą iš bendrijoje esančių asmenų, administravimą, jų kaupimą ir atsiskaitymą už bendrijai suteiktas paslaugas, tame tarpe ir už bendrojo naudojimo komunalinių atliekų kontenerių priežiūros, atliekų išvežimo paslaugas.</p> <p>Verta paminėti, kad Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. vasario 20 d. administracinėje byloje A-602-279-14 yra pasisakęs: „Bendrijos pareigos mokėti nustatytą įmoką už atliekų tvarkymą negali paneigti nei LR Sodininkų bendrijų įstatymas, nei bendrijos steigimo dokumentai, nes šie teisės aktai nereglamentuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemų ir įmokų surinkimo organizavimo klausimų, o tik nustato sodininkų bendrijų veiklos pagrindus, bendrijos ir jos narių tarpusavio santykius.</p>	
<p>3. Pasikeitus LR atliekų tvarkymo įstatymo 30¹ straipsnio 1 dalies nuostatai, sudarant komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo sutartis su kiekvienu bendrijoje esančiu NT objekto savininku ar bendrijos gyventoju, nepaisant išaugusio komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo mokesčio, taip pat nebeliktų ir bendrijų (juridinio) asmens, atstovaujančio bendrijos narius, statuso, t. y. bendrijos nebeturės galimybės pasinaudoti sezoniškumo laikotarpiu. Didelė dalis sodininkų nesisinaudos komunalinių atliekų surinkimo konteneriais, tačiau atliekų tvarkytojas privales įsigyti šiuos kontenerius papildomai skirdamas tam nemažai investicijų. Manome, kad tokio sprendimo priėmimas tik sukelis neigiamų pasekmių bendrijų atliekų turetojų, atliekų turetojai neteks iki šiol nemažai jiems suteiktamų mokesčių lengvatų, naudodamiesi šiais dienais finansškai prieinama ir pakankamai patogia komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo paslauga.</p>	<p>Neatsižvelgta. Sezoniškumo principo išlaikymas gali būti užtikrinamas įgyvendinant 2013 m. liepos 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 711 numatytą dvinarę rinkliavą, susidedančią iš pastoviosios ir kintamosios dedamųjų. Minėtame nutarime numatyta, kad laikotarpiu kuriuo nekilnojamojo turto objekte negyvenama, kintamoji įmokos dalis gali būti nemokama.</p>

	<p>4. Pažymėtina ir tai, kad sudarant individualias komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo sutartis su kiekvienu NT objekto savininku sodininkų bendrijoje ir kiekvienam NT objekto savininkui perdavus individualius komunalinių atliekų surinkimo kontenerius, komunalinių atliekų tvarkytojas komunalines atliekas privales surinkti nuo kiekvienos NT objekto prieigos individualiai, jeigu bus užtikrintas tinkamas privažiavimas sunkiasvoriam transportui. Pabrėžiame, kad šis transportas yra nepritaikytas sodų keliams. Kontenerių pastatymas sodininkų bendrijose jau šiai dienai yra dilema. Taip pat iškyla klausimas, kas bus atsakingas už bendro (kolektyvinio) naudojimo kontenerio priežiūrą, kam šis kontaineris bus perduodamas pagal panaudos sutarį naudotis tuo atveju, kai atliekų konteneriu naudosis ne vienas bendrijos gyventojas ir kuris bendrijos gyventojas norės prisimti už tai atsakomybę.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. D1-857 patvirtintuose minimaliuose komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimuose nustatyta, kad paslaugą teikiantis atliekų tvarkytojas turi teisę pasiūlyti atliekų turėtojui komunalinių atliekų surinkimo būdą (atliekų surinkimas į individualius, kolektyvinius (bendrus) kontenerius, atliekų turėtojų apvažiavimo ir kitus būdus). Atsižvelgus į vietos sąlygas ir ivertinus galimybes naudoti sunkiasvorį transportą, savivaldybė sodininkų bendrijoje gali naudoti alternatyvias komunalinių atliekų surinkimo priemones.</p>
	<p>5. Savivaldybė, pasinaudodama galimybe DVĮ mokesčių rinkti iš bendrijų (juridinių asmenų), įvertino galiojančius teises aktus bei atsižvelgė į vietos sąlygas ir aplinkybes, kurios suponuoja tai, jog šiuo metu neįmanoma skaičiuoti dvinarės įmokos dydžio atskiriems sodininkų bendrijų/kitų bendrijų nariams ir asmenims nesantiems bendrijos nariais. Toks sprendimas buvo priimtas siekiant užtikrinti visuotiną, vartotojui prieinamą bei patogią komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, taip pat buvo įvertinta tai, kad šios įmokos apskaičiavimo būdas, kuomet DVĮ įmoką moka bendrija, sudaro galimybę administruoti šią įmoką nedideliais kaštais, pakankamai tiksliai prognozuoti pajamas, o kartu ir efektyviau organizuoti patį atliekų tvarkymą, užtikrinant tikslią įmokos apskaitą, efektyvią kontrolę, skolų administravimą.</p>	<p>Neatsižvelgta. Galimybė pateikti sąskaitas sodininkų bendrijoms išieka ir siulomame nutarimo projekte, tokiu atveju kai pateikiamas savininkų raštų įformintas susitarimas.</p>
<p>Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, 2018-09-07, Nr. 1-S.I-2018.13</p>	<p>Asociacija nesutinka su šiuo vyriausybės nutarimo projektu ir siūlo nekeisti LR atliekų tvarkymo įstatymo 30¹ straipsnio 1 dalyje nustatyto reglamentavimo. Norime atkreipti dėmesį, kad jeigu Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme bus panaikinta nuostata, leidžianti komunalinių atliekų tvarkymo mokesčių rinkti iš sodininkų, garažų bendrijų (juridinio asmens), didžioji dalis sodininkų ar garažų bendrijoje esančių NT objektų savininkų, neįregistravusių savo nekilnojamojo turto objekto, išvengs šio mokesčio, atliekų tvarkymo kaštai bus neproporcingi siekiamam tikslui, atliekų tvarkytojas, vykdamas atliekų surinkimą ir tvarkymo</p>	<p>Neatsižvelgta. Nekilnojamojo turto objektų registravimas ne šio teisės akto reguliavimo dalykas.</p>

	<p>veiklų, patirs nuostolių.</p> <p>Jei bus nuspręsta priimti ir nutarimo projektui, siūlome LR atliekų tvarkymo įstatymo 30¹ straipsnio 1 dalies nuostatą formuluoti taip, kad tuo atveju, kuomet organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo, sudarant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį arba mokant savivaldybės nustatytą rinkliavą, atliekų turėtojams atstovauja daugiabučio namo savininkų bendrija, individualių gyvenamųjų namų savininkų bendrija, garažų savininkų bendrija ar kita bendrija, būtų pateikiamas bet koks (tiek neigiamas - nesuteikiantis teises bendrijai atstovauti bendrijos narius, tiek teigiamas - suteikiantis teisę bendrijai atstovauti bendrijos narius) bendrijos narių susirinkimo sprendimas. Įstatymo pakeitime taip pat turėtų būti apibrėžta, kad iki bendrijos susirinkimo sprendimo priėmimo ir pateikimo savivaldybei/sistemos Administratoriui momento, savivaldybei paliekama teisė laikinai, iki bendrijos susirinkimo sprendimo gavimo, sudaryti sutartis ir teikti atliekų tvarkymo paslaugas bendrijai (juridiniam asmeniui).</p>	
<p>Lietuvos Respublikos Seimo narys Andrius Navickas, 2018-09-05, Nr. SN-S-035</p>	<p>1. Atkreipiu dėmesį, kad atstovavimo ir įgaliojimo santykiai jau yra nustatyti Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, todėl netikslinga juos atkurti ar kurti naujus Atliekų tvarkymo įstatyme. Siūloma detalesnė sąvoka „nekilnojamojo turto objekto savininko atstovas pagal įstatymą, arba nekilnojamojo turto objekto savininko įgaliotas asmuo“ prieštarauja nustatytam aiškumo principui, nes tokia sąvoka tampa jau nebe detalesnė, o platesnė. Be to teisėkūros pagrindu įstatymo 14 straipsnyje nustatyta, kad „teisės aktuose pateikiant nuorodas į tam tikrą įstatymą (išskyrus atvejus, kai įstatyme pateikiama nuoroda į jį patį), turi būti nurodomas visas įstatymo pavadinimas“.</p>	<p>Neatsižvelgta. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatomis, nekilnojamojo turto objektų savininkais, galimai galėtų būti nepilnamečiai asmenys iki keturiolikos metų ar fiziniai asmenys, pripažinti neveiksniais arba ribotai veiksniais tam tikroje srityje (jų atstovavimo tvarka taip pat apibrėžta Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse). Šiuo metu galiojančioje Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 30¹ straipsnio 1 dalies redakcijoje vartojama bendresnė formuluotė „atstovas pagal įstatymą“, kuri sudaro prielaidas atliekų turėtojams atstovauti be papildomo įgaliojimo.</p>

<p>Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija, 2018-09-06, Nr. IS-36</p>	<p>Nepriitaria bei teikia pastabas:</p> <p>Istatymo pakeitime siūloma formuluotė, „jei yra bendrijos narių susirinkimo sprendimas“, kaip aiškinama „įtvirtinanti alternatyvos galimybę bendrijos nariams“, iš tiesų apsunkina situaciją savivaldybėms, nes iki šiol, nedetalizavus įstatyme, kad būtinas bendrijos narių sprendimas, buvo lengviau savivaldai pasirinkti apmokestinimo modelį. Essant ginčui ar atsisakant mokėti per bendriją, bet kada galima suformuoti atskirą priskaitymą nekiliojamo turto objekto savininkui ar kitam asmeniui.</p> <p>Siūlomas pakeitimas dėl narių susirinkimo sprendimo prideda tikslumo, tačiau tuo pačių komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui padidina administravimo našą bei kastas. Kyla klausimas, kodėl tuomet pakeitimu nedetalizuojama, koki pagrindą administravimui turi turėti bendrojo naudojimo objektų administratorius.</p>	<p>Neatsižvelgta. Žiūrėti pirmą pastabą.</p>
--	---	---

Teisės ir personalo departamento
direktore
Agnė Jakšteinė

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas

2018-05-20